

Este de două ori în septimana: Joi-a și Domine's-a;
era caudu va pretinde importantă materielor,
va esfi de trei sau de patru ori în septimana.

Pretulu de prunumeratiune

pentru Austria:
e anu întregu 4 r. v. a.
„ diumetate de anu 2 „ „ „
„ patriaru 2 „ „ „
pentru Romania și străinătate:
„ anu întregu 12 r.
„ diumetate de anu 6 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai
noștri, și de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse
Nr. 1, unde sunt a se adresă și corespondintiele, ce
privescu Redactiunea, administratiunea și expedi-
tiunea; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi: era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuște și alte comunicatiuni de interesu pri-
vatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitiile
se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului este
30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta în 8 martiu n. 1871.

Atătu de putieniu importante ni s'a imparatu actulu de la 1. martiu alu Adu-narei nationale din Bordeaux, prin carele *Napoleone* alu III. și cu dinasti'a sa se detronă formalmente, încātu de acēsta scire telegrafica în prim'a pripa nici nu luaramu cunoscintia.

Astadi la rondulu nostru venim a spune cetitoriloru noștri de acēsta intem- plare, cu deslucirea, că votulu adunarei a fostu provocatu incidentalmente, la o- casiuinea desbaterei preliminariloru de pace, și că acel'a, dup'o scurta contiele- gere între deputati, fū primitu cu aprōpe 700 voturi contra 5, di *cinci*. Adeca cinci credintiosi de ai Napoleonidiloru au po- tutu strabate în reprezentanti'a atātu de larga a Franciei. „Sic transit gloria mundi!“ —

Astadi Francia, pre candu armatele nemtiesci sunt în retragere, patimesce de miscari și iritari spasmatice. În Paris se fecera încercari de rescōle ultra-repu- blicane; a cursu dejă sange, și numai prin baionete s'a potutu potoli foculu. Caus'a turburariloru este mai vertosu — tēmerea că adunarea nationala nu se va mută la Paris și că va introduce Monar- chi'a. — În Bordeaux unu numeru insem- natu de cei mai illustri deputati demo- cratici totu mereu se încerca a trage la raspundere, chiar a arestă în data pe membrii guvernului provisoriu, a nume pre cei din Paris, pentru negrigintia și abusu de putere! Aceste aparitiuni, dupa colosalele desastre și suferintie ale bietei natiuni, sunt prē naturali. Patrio- tii n'ncetatu cauta se afie caus'a neferi- cirei și — firesce o cauta pretotindeni! Putieni au sangele rece d'a o recunōce în retacirea și demoralisarea generale. Dēca Francia eră invingătoria, Francesii se teraiu în pulbere și glorificau pre persōn'a carea — din intem plare se afiă în fruntea actiunei resbelice; astadi, că Francia a cadutu, firesce Francesii cau- ta caus'a er totu la capu și — dup'a nō- stra convingere, nu chiar foră cuventu. Un'a numai, că în fatalile impregiurari, în facia cu nespusa calamitate generale, nu pōte se fia folositoria cērt'a, confusiu- nea, neliniscea intestina.

Multu mai bine ni vinu și ni placu scirile despre marile și seriosele încordari, ce se facu de alta parte nationale, spre scopulu d'a acoperi cātu mai în graba detorii'a de cinci miliarde dupa prelimi- nariile de pace, și d'a scapă tiēr'a de ocu- patiune straina. Aceste nisuintie ne mul- timescu și cucerescu, er cele petrecute dela iuliu și sept. 1870 încōce, dupa noi, ar trebui pentru unu timpu acoperite cu unu velu grosu și negru. —

În Londra opiniunea publica totu mai multu se irita pentru asprele con- ditiuni de pace, impuse de capii Germa- niei și — pentru consecintiele acestei pāci, cari amerintia a inaugurā d' dicta- tura gemena prusso-muscalēca în Eu- ropa. Mai vertosu corespondinti'a tele- grafica între ambii imperati ai Nordului, de carea vorbiramu și noi în nrulu pre- cedinte, fece multu sange reu, chiar și în cercurile mai nalte.

Conferinti'a diplomatica din Londra, firesce și din prisosinti'a timpului, se apucă și-si formă unu votu și a supr'a Romaniei. Dup'o scire electrica de alalta-ieri, ea a recunoscutu titulu de „Romania“ alu principatorulu romane, totu de o data a pronunțiatu de nou *principiulu de nein- terventiuie partiale și unilaterală*, adeca: cumcā nici unei puteri nu pōte fi iertatu a interveni în afacerile interne ale Ro- maniei, fora invoierea comuna formale a

poteriloru garante Prin acēsta dechia- rare Romania de nou este recunoscuta de stepana a sōrtei sale, și singura in- dreptatita de a-si schimbă constitutiunea chiar și form'a regimului. Astadi ea, dēca va afiă de bine, pōte se se strafirme în *Republica* sēu — macar în *despotia na- tională*. —

La noi a casa, adeca în Monarchia noastră austro-ungurēca, neliniscea, nese- curantia și confusiunea publica cresce pe dia ce merge. Dnii stepanitori magia- ri ai noștri, bietii nu se mai sciu orien- tā, nu mai sciu, în catro se se plece? unde se-si caute scutire pentru supre- matia lor? Astfelu ei astadi se lēgana într'o incertitudine batătorie la ochi.

Dar mai cumplita este confusiunea dincolo, în Cislaitania. Guvernulu, pre- cu scimiu, neparliamentariu, este ata- catu n'nteruptu la totu pasulu ce face sēu numai încerca se faca. Mai de unadi renumitulu *Kaiserfeld*, Deak alu nemti- loru, cum ilu poreclisera mai anutiertiu, apucă ocaziunea unei n'nsenmate de- schideri d'o statiune de drumu de feru, pentru de a-si manifestă opiniunea po- litica despre situatiune, de a-si versă ma- ni'a a supr'a noului ministeriu, și aci cri- tisă și condamnă, de la capu pan' la tal- pe, tōte bine binisioru în Monarchia, și totu reulu, tōta nefericirea o atribui principiului supremu alu curtii impera- tesci, principiului d'a stepani prin desbi- narea și incurcarea popōraloru și cla- selorū!

Va se dica, Deak nēmtiulu este in- dignatu că imperati'a se amesteca în cērt'a comuna, în *resbelulu tuturoror* cērt'a tuturoru, prin care amestecu firesce a- dese-ori se maresce confusiunea. Ce a- stadi dōre mai vertosu pe dnii nemti — este încercarea Ministeriului de a impacă și multumi pe Cehi. — Dar noi întrebamu: ore conducatorii popōraloru domnitōrie, *Kaiserfeldii*, *Giskraisti*, *Schmerlingii*, *Deakii*, *Andrassistii*, *Tiszaiscii* etc. cum se pōrta facia de interesulu comunu? — Fica cum:

Cei de antai ni dicu: „Austria trebuie se fia voita de tōte popōrale“.

Cei de din cōci — o parte dicu: „Austro-Ungari'a (firesce „dualismulu“) trebuie sustienuta cu ori ce pretiu; alta parte canta totu mereu: „Magiaria“ este scopulu supremu!“

Nici unii, nici altii inse nu se 'ngri- gescu, nu vor se scia de scopurile su- preme ale popōraloru, de desvoltarea și fericirea lorū!

Va se dica, toti din tōte partile, în locu se privēsca Statulu de aceea ce elu dupa mintea sanătōsa trebuie se fia, de *medilocu de scutire și perfectiunare și feri- cire a tuturoru popōrelorū*, vrēu a fi acel'a privitu de — scopu în sine, o absurditate chiar destulu de mare pentru de a dovedi curatu și lamuritu, că — ei voiescu ca statulu se li fia lorū unēlta ōrba spre scopurile lorū.

Bine, în astfelu de retacire și con- fusiuie generale a tuturoru faptoriloru și elementorū principali din acēsta Monarchia, mai pōte fi sperantia, pro- spectu, de îndreptare și prosperare co- muna? Mai pōte se esiste ratiune d'a cultivă și sustienē acestu caote anar- chicu, ce se numesce *Monarchia Austro- Ungurēca*?! — Dnii stepanitori faca bine si socotēsca-se cu sange rece a su- pra acestei cestiuni.

Noi din parte-ne pricepemū prē bine că Monarchulu și Ministeriulu seu de dincolo vinu a încercă o impaciuie la spiritelorū inversiunate; ce nu pricepemū noi este, că — cum de nu se face dejă odata astfelu de încercare și din cōci

de Laita? Pana candu se vor ignoră ne- multimirle generale ale natiunitatiloru nemagiare și *ruptur'a formale* între na- tiunea romana din Transilvania și între Ungaria dualistica?! —

Romanii și Pseudo-Grecii din Brasiovu.

În diurnalulu stangei magiare selbatee, „*Ellenör*“ din 3 martie și în „*Freier Lloyd*“ din 4 martie, (le pomenescu de o data, căci în celu din urma lipsescu numai iuveotivele per- sonali din „*Ellenör*“, încolo a totu acelu ar- ticulu,) — a aparutu cele mai curiose aperari pentru dreptulu ce-lu au Grecii la biseric'a „*Santei Treimi*“ din cetatea Brasiovilui.

În adaveru nu se pōte omulu destulu miră, că organe, cari desă nu reprezenta par- tide insemnate, totusi au pretensiunea d'a fi fōrte, dar fōrte liberale, că asemenea diurnale vorbescu de o causa atātu de insemnata, desă locala, fora se ni arete starea lucrului cu do- vedi, ci marginindu se numai la suspitiunarea acelorū persōne, cari stau într'o legatura ōresi-care cu deus'a numai în urm'a officiului lorū, și istorisindu-ni o numai din combina- tiuni pline de fantasia și partinitōrie pana la estremeitate a unei parti, încungiurandu și re- tacendu totdeodata tōte acele momente în causa, cari i dau intielesulu celu adevratu și facu marturia pentru dreptulu celeialte parti.

Spre intem plare și informatiune vom insiră fōrte pe scurtu istoria acestei biserici, oitandu tōte actele referitorie, mai cu sēma cele ce privescu fundarea bisericii, căci numai aceste potu vedu intentiunea fundatorilorū, era nu actele, care au urmatu dupa fundare în po- terea unor intrige particulare și influintiei politice din diversele timpuri.

Totdeodata vom reflectă și la falsele aser- tiuni ale acestorū diurnale.

Biseric'a s'a ziditu la anulu 1787; — asia dara dreptulu Greciloru nu s'a potutu dată nici „seit unvordenklichen Zeiten“, dupa cum dice „N. Fr. Lloyd“, nici „emberemlékezt ōta“ dupa cum afirma „Ellenör.“ Concessiunea spre a zidi acēsta biseric'a s'a datu de guver- niulu tierii prin magistratulu din Brasiovu, în urm'a petitiuniloru negutiatorilorū „romani și greci“ din Brasiovu, datate un'a din 28 ian. alt'a din 17 aprilie și a trei'a din 5 maiu 1786.

În cea dantaia stă: „noi negutiatorii ro- mani și greci“, dōu'a dice: „noi macelarii ro- mani“, a trei'a e subscrisa colectivă de ace- leasi persōne. Cele dōua dantaia sunt scrise în limb'a romana, a trei'a în cea latina. Magistra- tulu din Brasiovu face o consemnatiune și con- stata aceleasi persōne, plus o femea veduva cu numele *Apostōs*. Acestor'a ca cetatieni „cives“, sēu „cives greci ritus disuniti“, sēu „cives greci“ în opusetiune cu compagnistii, li se dă concessiunea, pentru ei se zidescu biseric'a, ei formēza cea dantaia comunitate bisericēca.

Acesti faudatori, transcriindu acum tōta averea ce o adunaseră pe sub ascunsu pentru biseric'a, pe numele aceleiasi, dicu în docu- mentulu lorū de transcriere din 8 sept. 1789, că *veniturile caselorū se servēsca în vecii veci- lorū spre acoperirea trebuintilorū bisericii*, fara ca ei s'au umartorii lorū se aiba vre-odata dreptulu de a face vre o pretensiune la acelea.

Asia dara din aceste acte fundatiunali se vede chiaru, că biseric'a e zidita de Romani și Greci; banii au fostu adunati ca mila, dupa cum se vede din specificatiunea ce s'ad: sub nr. 5046 din an. 1789; asă dara *biseric'a este comuna* pentru toti cetatienii gr. or. dupa cum se si dice în petitiunea cea d'antai a patru ce- tatenii „pro hujatibus coronensibus civibus graeci ritus mercatoribus.“

Dupa starea de facia a bisericii, în care Grecii pretindu a fi senguri proprietari și po- sessori, trebuie dedusu că — deōrece actele fun- datiunale ni arēta și Romani și Greci de funda- tori, starea de facia trebuie se fia o urmare a impregiurarei straordinarie. Asia si este. Si acum se vedemu de unde și cum provine acēsta

pretensiune nedrēpta și chiar necrestinēca a Greciloru?

Nainte de cēs'a fundatu biseric'a a existatu în Brasiovu o corporatiune negutiatorēca, care avea fōrte multe privilegii și într'altele și drep- tulu de a avē o capela în cetate, unu dreptu ce cetatienii nu-lu aveau pana prē timpulu lui *Josefu* alu II. Acēsta corporatiune, care se numiă „*compagnia grecesca*“ dupa confessiune, și care constă din Romani (majoritatea); Greci, Bulgari, Serbi, veniti din Turcia, și-a crediutu drepturile periclitate prin nōu'a biseric'a a cetatieniloru și puneau deci mari pedeci la deschi- derea bisericii. Cetatienii vedindu acēsta și fiindu capel'a compagnistiloru aprōpe de ruinare, i-a primitu și pe dnii în biseric'a lorū, in sa pe basa egala, dupa cum arēta invoiēl'a facuta între dnii la an. 1788, 10 iuniu, 31 maiu, și cea din 13 iuniu.

Acesti compagnisti nu s'au multamitu cu atāt'a, ci au pretinsu pe bas'a privilegiiloru lorū, că biseric'a trebuie se fia proprietate a lorū și că Romanii n'au dreptu se aiba și ei preotu. În intielesulu acōst'a a inaintatu o cerere la guvernulu și acōst'a a ordinatu o comisiune pentru invest gare. Referatulu acesteia din an. 1789, apune chiaru, că compagnistii nu au dreptu. S'au încercatu costi din urma mai adese ori a scōte pe Romani din drepturile, ce li se cuvi- niau la biseric'a, totdeun'a in sa au fostu respinsi, ba în a. 1792 au fostu amenintati cu *disgrati'a Monarchului*. În a. 1796 li-a succesu prinaju- toriulu magistratulu sascescu din Brasiovu și a unui secretariu de la curtea din Viena, (carele in sa eră Sasu din Brasiovu,) a scōte pe Romani de la administratiune și a-i lasă fora preotu, dicendu Sasii, că Grecii au ziditu biseric'a și că sunt destui preoti romani în suburbii. Cine nu vede nedreptate; și totusi acōst'u famōsū decretu de curte din 30 sept. 1796 nr. 3069 servesce astadi de basa la nedreptele pretensiuni ale Greciloru. Compagnistii si-au perdutu o timpulu tōte privilegii, dar si compagnia s'a stinsu, și totusi Grecii de astadi, cari potu fi ori ce vrei, numai Greci nu, vor a fi mosteni- torii acelei compagnie, vor si astadi a mai trai privilegiati, vor si astadi a mai speculă biseric'a cum speculau calugarii din Romania mo- siile manastiresci, — si ei gasescu spriginitori, chiar si ōmeni lib rali, în barbatii din principu contra tuturoru privilegiiloru!

Ore temerariulu și absurdulu și rusinea — a lorū sēu a dlorū de la „*Ellenör*“ și „N. Fr. Ll.“ este mai mare?! —

În urm'a amintitulu decretu din 1796, Grecii din Compania au datu spate cu Grecii cetatieni, dupa sfatulu Sasului din Viena Kronenthal.

Astfelu procesulu de la 1796 a devenitu procesu nationalu.

Romanii, prē firesce n'nteruptu si-au pret'nsu dreptulu rapitu prin decretulu po- menitu.

Locurile mai nalte, însesi, observandu marea nedreptate, cuprinsa în pomenitulu de- cretu, au începutu a redă Romaniloru drepturile ce li compete, in sa bucatica cāte bucatica. Grecii totdeun'a au protestatu fiindu că biseric'a a devenitu avuta și control'a romana eră supera- ciosă pentru speculanti, pana în fine a urmatu- decretulu de curte din 1848 nr. 6232, în care se ordinēza o nōua cercetare a statulu quo din nainte de 1796.

Cu executiunea lui a fostu insarcinatu eppulu de atunci, metropolitulu de astadi, E. c. Sa Andreiu h. de Siaguna. Impregiurariile din 1848 și multele greutati, care le-a avutu epi- scopi'a Ardēlului, n'au concessu esecutarea pana în a. 1868. Dar Grecii — desă nu mai multi de 8 familii, nu s'au supusu, și asiā intervenirea guvernulu și a fostu n'ncungiurabila.

Guvernulu a facutu dispusetiune în nefa- vōrea Romaniloru — într' atāt'a, în atātu i-a la satu eschisi de la administratiune, și de ocām- data li-a acorda'tu numai paritate în practic'a servitiului d'iescu. Grecii nici cu atātu nu s'au

multiamitu; ei ceru de la dieta se ii de pe Roman cu totulu afora din biserică.

Asiá dara Romanii n'au conturbatu pe Greci, dupa cum afirma „N. fr. Lloyd“, ci si-a cautatu dreptulu ce li l'au rapitu Grecii, ajutati de sasi, in 1796, cari erau condusi de prejudetiele lor de atunci. Nu esista nici unu decretu afara de celu din 1796, carele se fia datu Greciloru dreptu eschisivu la acea biserică, si si acestu decretu este in contr'a opiniunei guberniului tierii, storsu cu insielatiune si prin intrigole Sasulu din Brasiova Kronenthal. Metropolitanu Siaguna asiá dara n'au lucratu altuceva decâtu s'a silitu a restabilu dreptulu, si inca tienendu s'ema si shiar essecutandu ordlinatiunile mai nalte, adeca decretulu din 1848. Invetiatori romani n'au pusu nici o data la scól'a grecésca. Asertiunea mincinosă in acésta privintia, este demna de autoriulu ei, carele trage dieci de mii din averea bisericii sub pretestu, că-i apera drepturile. — Grecii, ajutati de Sasi, de la 1796 pana 'n diu'a de astadi au trebuitu se sustiena acésta cértă ori câtu de mare li-ar fi fostu nedreptatea. Numai ajutoriulu asiá dicendu oficiosu din partea Sasiloru, da, numai acest'a i-a sedusu, i-a incuragiatu si-i iucuragiéza si astadi, a staruf, că ei au avutu dreptulu la a. 1796 si au dreptu si astadi, a dá jafu a sup'ra averii bisericesci. Éca de unde vinu deci invinuirile asup'ra capulu bisericescu, si apoi a sup'ra Ministrului de culte si in celu mai infamou modu asupra secretariului de statu G. Joanovicu!

Argumentulu principalu alu Greciloru este astadi, cum a fostu din capulu loculu pururiá: minciun'a, denaturarea lucrurilor, calumniile si sofisme, recomandate si inaintate prin bani si coruptiune. Poftimu dloru de la „Ellenör“ si „N. Fr. Lloyd.“

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei reprezentatoru din 3 martiu.

Se deschide la 9 óre. Protocolulu siedintiei trecute se autentica. Mai multi alegati, intre cari si Sig. Borlea, presenta petitiuni pentru intrevinire in favórea Franciei la incheierea definitiva a pacii.

A. Lazar se vaita că ministrii nu observă bun'a cuviintia si că la interpelatiunile adresate lor nu răspundă cu lanile s'eu de felu nu. Intetiesce raspunderea la patru interpelatiuni ce le-a adresatu in mai multe ronduri ministrului pentru aperia tierii, ministrului de interne si intregulu ministeriu. Urgint'a se va comunicá ministriloru.

Alegatii veniti mai tardiu, dnii Ales. Mocsonyi si J. Vidats predau inca doue petitiuni totu in caus'a amintita, cari se avisédia la comisiuni.

Cas'a trece apoi la ordinea dilei si continua desbaterea a sup'ra bugetulu pentru ministeriulu de comunicatiune.

Al. Tórk apróba interesarea ce aréta cas'a pentru institutiunile de comunicatiune, i pare inea reu că drumurile pentru comerciulu pre apa i sunt pré putienu in vedere, macar că acestea ar promová mai multu prosperarea tierii. Dunarea si Tisa nici astadi nu sunt regu-

late, o impregiurare ce causédia mari daune comerciului in generalu; regularea acestoru riuri este o necesitate delectu. —

E. Huszar vorbesce despre afacerea calei ferate ce va legá Ungaria cu Serbia. Construiera acestei linii pentru dezvoltarea economica a tierii e de mare insamnatate. Ar fi de doritu inea ca negociatiunile cu Serbia in acésta privintia se nu se tiens secrete, precum face regimulu. La regularea riurilor din cottulu Temisiorii si Torontalului trage deosebitu atentiunea casei. Doi alegati au interplatu pe ministrulu de comunicatiune in caus'a esendariloru din comitatele amintite, dar pana astadi nu li s'a raspunsu nimic. Recomandandu observarile sale casei, densulu incheia cu dechiaratiunea că primesce bugtulu de basa a desbaterei speciale.

Br. G. Kemény pledédia pentru primirea bugetulu; M. Tancsics inea e contra primirii; căci, dice densulu, este contra intereselor tierii. Ungaria se face dependente de la Viena, noi n'avem institutiuni de bancă de sine statórie, ómeni straini cu bani se imbaldiescu in tíera pentru a o tunde si suge, — acestia ar trebui scosi afora.

A. Fodróczy vorbesce din punctulu de vedere alu Croatiei. Se vaita că drumurile in Croatia sunt atátu de neglese, doresce ca Danarea si Sava se se regulede in totu mersulu lor. Spéra că cas'a si regimulu va decide acésta regulare in interesulu Croatiei.

Contii I. Bethlen si I. Szapary votédia pentru primirea bugetulu in generalu.

Dupa ce nu mai este nimenia insinuat la cuventu, ministrulu Gorove raspunde si dá desluciri mai multoru verbitoru in caus'a regularii fluviiloru si a liniiloru ferate ce se vor cladi.

Siedint'a se suspinde pre cinci minute. Dupa redeschidere desbaterea speciala se incepe sub presidintia lui J. Bittó.

Titulu I. (administratiunea centrala;) sub rubric'a prima pentru lefele amplotiloru si coteluri, se votédia 270,400 fl., sub rubric'a a dou'a (pentru oficiantii suplenti de facultatea tehnica), 13,000 fl.

A treia rubric'a (lefele si cotelurile servitoriloru cu 8230 fl.) se votédia fora vr'o observare; asiá si a patr'a (pentru livrez'a servitoriloru) cu 950 fl. si a cinci'a (pentru diurnisti) cu 1200 fl.

A 6. rubrica pentru chirii e preliminará cu 12000 fl. Comisi. financiaria, dupa ce ministrulu de comunicatiune mai tardiu a aflatu de lipsa 24,900 fl. spre acestu scopu, propune a o urcá sum'a la 24,000 fl.

Dupa câte-va controverse, acésta rubrica cu 24,000 fl. se primesce.

Fora desbatere se primescu rubricale 7, 8, 9, 10, 11 si 12.

Titulu II. Comptabilitatea pentru cautiunile de la drumurile de feru si comisari guvernamentali de drumulu de feru, e preliminaru cu 33,860 fl. se votédia.

M. Falk intréba că ce vor avé de lucru aceste oficia. Gorove dice că vor esamina ratiociniale societatoru pentru drumulu de feru,

si pentru aceea sunt organizate, pentru ca precum tier'a asiá si societatile se fia impacuite.

Oficiu pentru cladirile de statu in Ungaria 290,016 fl. in Croatia 25,428 fl. Comisiunea centrala pentru regularea Tisei, acoperire 52,000 fl. — se votédia fora nici o observare. —

Cas'a votédia apoi pentru conservarea drumuriloru Ungariei 124,017 fl.

Siedint'a se aredica la 3 óre si 10 min.

Siedint'a casei reprezentant. din 4 martiu.

Se deschide la 9 óre de pres. Somssich. Se autentica protocolulu. Se presenta mai multe petitiuni. —

Dupa trecerea la ordinea dilei, br. Fr. Fillenbaum si Max Urményi facu reportu despre mai multe serii de petitiuni, cari se avisédia parte la ministrii respectivi, parte se iéu spre sciintia. —

Se continua apoi desbaterea speciala a sup'ra bugetulu pentru ministeriulu de comunicatiune. Sub titulu 5, pentru administrarea constructiuniloru pe riuri in Ungaria si Croatia-Slavonia sunt preliminate 4,830 fl. pentru conservarea si amplificarea aceloru in Ungaria 282,993 fl. pentru a celoru din Croatia, 43,600 fl., preste totu sub acestu titlu 326, 593 fl.

Comisiunea financiaria observa că ministeriulu de comunicatiune n'a substernutu inea nici unu proieptu de lege despre polit'a de pre apa si pre Dunare si pentru aceea cas'a se-lu avisédia a presentá cátu mai curendu unu proieptu de lege in acésta privintia.

G. Várady desapróba că comisiunea financiaria nu reinprospeta o resolutiune de anulu trecut, de ministru inea neescutata, in privint'a substernerii unu proieptu de lege pentru regularea de riuri. Cas'a se repetiésca acésta resolutiune.

Ministrulu Gorove aréta că densulu nu e in stare a satisfice inea in acestu anu dispusciuniloru acelei resolutiuni pentru că repetitiunea resolutiunei amintite este superflua.

Dupa ce mai vorbesce si Tizza in sensulu lui Várady si ministrulu Gorove promite a substernerne in scurtu timpu proiepte de lege despre constituiera societatoru regulatórie si pentru polit'a apelor, sumele preliminate sub titulu 5 se incuviintiedia fora vr'o schimbare.

In estrordinariu, sub titlu 1, pentru cladiria de drumuri in Ungaria si Croatia-Slavonia sunt preliminarati 1,335,500 fl. — Comisiunea financiaria apróba preliminaru acest'a, observa inea că ministeriulu pentru construiera drumuriloru Bösing-Pernek si Blaj-Balavar n'a substernutu inea unu proieptu. Propunerea de anulu trecut in acésta privintia deci ar trebui repetita.

Sig. Borlea: On. Casa! Nainte d'a se fi deschisu linia ferata Aradu-Alba-Julia, in comitatulu Zarandu si Alba inferióra drumulu pentru posta si comerciu a trecut prin cottulu Zarandului si Aradului pana la Aradu; de candu inea s'a deschisu linia ferata amintita, linia de drumu pentru post'a principala si comerciu s'a stramutatu, astfel, că trecendu prin cottulu Zarandului si Unedórei, duce la statiunea dru-

mului de feru Deva. Nainte inea d'a ajunge caletorii la acésta statiune, trebe se tréca preste Muresiu; dar fiindu că pre acésta linia nu este nici o punte preste Muresiu si numai in comun'a Solymos este una trecatórie periculósa pentru viét'a trecetoriulu, si la cea mai mica reversare a Muresiului pre aceea nici nu se mai póte trece, se n'templa de comunicatiunea se opresce nu numai cu dilele, ci chiar cu septemane, ba se intempla de lucriari, candu vedu că ap'a incepe a se mari, pentru transportarea unei trasure pretindu de la caletorii câte 4-5 fl., sub pretestu, că numai cu periclitarea viétii loru potu transportá carale; adese-ori se intempla, precum s'a si intemplatu la tergulu trecut de tótna de la Deva, că mergendu locutorii de partea de dincolo a Muresiului la tergu, ap'a Muresiului sub 24 óre naltiandu-se, 4-5 dile n'au potutu renterá a casa. Prin acésta nu numai locutorii si comerciu ci si portarea dirigatoriiloru suferu dauna, — căci fiindu telegrafulu numai la Deva, o telegrama data in Posta séu de la alta statiune póte ajunge la Deva la timpulu seu, d'aci inea, reversandu-se ap'a Muresiului, telegram'a nici pre posta nu se póte promová mai departe la loculu destinatiunei, unde ar trebui se se trimita adressatulu; astfel se n'templa de adressatulu abiá in 8-10 dile capeta telegram'a. Astfelu de casuri s'au intemplatu si la autoritatele cottulu Zarandu; — odata una telegrama abiá dupa 10 dile de la datarea ei a ajunsu la tribunalulu cottulu. Desi Muresiulu curge prin cottulu Unedórei, dar numai pre una margine, acestu cottu deci nu redica, nu póte redicá cu spesela sale puntea atátu de necesaria in interesulu publicu, ér de la cottulu Zarandului si Albei-inferióre ce-su atátu de serace, nu se póte pretinde ca se redica punte in cottu straniu, — dupa parerea mea nu remane alt'a decâtu ca statulu se faca acolo o punte, cu atátu mai vertosu, pentru că considerandu că in acelu impregiuru lemnulu si petr'a sunt fórté estine, nu ar costá multu, si statulu siguru va cascigá prin vama interese indoite de dupa capitalulu ce va investí.

Eu inea de presente nu dorescu a substernerne o motiune, si unio'a causa a reclamarii mele — este, că dupa ce in acésta privintia comitetulu cottulu Zarandu a substernutu rogare la inaltulu ministeriu, acésta vreu se o recomendu inaltulu ministeriu, si-lu rogu ca castigandu-si din cele dise de mine precum si din cele insirate in reportulu comitetulu cottulu Zarandu — deplina convingere despre necesitatea unei punti la acelu locu, in bugetulu anulu 1872 se binevoiesca a luá o suma si pentru redicarea aceluia.

Dupa ce mai multi verbitoru se nisuescu a dovedi construiera miserabila a drumuriloru din Ungaria, si dupa-ce secr. de statu J. Szapary raspunde si promite considerare prin vr'unu ajutoriu a raspunderei lui Borlea, — rubricale senguratece le primescu dupa cum le recomenda comisi. financiaria.

Siedint'a se incheia la 3 óre. —

FOISIÓRA.

CAUSELE

Discursu, rostítu de presidintiu B. P. Hasdeu, la inaugurarea anului III. alu societati „Romanismulu“, in Bucuresci, in 24 gerariu 1871. *)

Unu novu
Ordin surge di cose, una novella
Norma civile, ed il passato è scuola
Del prudente avenir. — Monti.

Domniloru!

Din domnunturi de vedere me credu detoriu a deschide acésta siedintia prin câteva cuvinte introductive.

Pe de o parte, serbandu aniversarea societati, noi nu potemu a nu ni aduce a minte

*) Desi in cea mai mare lipsa de spaci, totusi nu sumentu in stare a trece cu vederea, chiar in acestu momentu, frumosulu si pré instructivulu acestu discursu, pre care ni-lu aduse celu mai novu nru din „Column'a lui Traianu.“ — R e d.

cu totii originea, ideia, tint'a miculu nostru grupu: „Romanismulu“, adeca lupt'a principiulu natiunala contra usurpationii cosmopolite.

Pe de alta parte, alesu de trei ori in fruntea aspiratiuniloru DVóstre, n'asiu poté aréta mai bine omagiulu meu de recunoscintia, decâtu intretienendu-ve despre ceia-ce ve miasca, ceia-ce ve dóre, ceia-ce ve intrunesce.

V'am vorbitu pentru ultim'a data dupa calamitatea de la Sedan.

Ne intelnimu acum dupa catastrofa de la Paris.

Am plansu atunci, plangemu cu atátu mai multu astadi durerós'a esperiintia a u ei scumpe sorori; dar plangendu in fati'a rezultatulu, cauta se meditáma a sup'ra causei, pentru ca nu cumva unu desnodamentu analogu se ne surprinda pe noi insine, cufundati intr'o stérpa bocire.

Candu unu omu cade séu o natiune se poticnesce, a intielege sorgintea reului, este unic'a garantia de vindecare, deca nu pentru victima, celu putienu pentru tóte gemenele sale presinti si viitórie.

Ceia-ce pregatise desastrulu Franciei, a

fostu adormirea simtiulu natiunala, dilatatu pana la disparitiune prin cultulu unei universalitati nedefinite.

Visandu a deveni lume si incetandu a fi Francia, asemenea alchimistulu din evulu mediu, ea perdeu aurulu celu adevratu in ilusiune de a capeté unu auru imaginariu.

Imperiulu spulberat, Republic'a mosteni tog'a lui Cesar, dar bub'a remase totu bub'a, căci nu in forma guvernulu se ascunde cangren'a.

Mane Regalitatea va inlocui Republic'a, totu asiá de lesne precum poimane se póte renteréce Imperiulu, si totusi slabiciunea va persiste, pe cátu timpu lipsesce miraculos'a gimnastica a natiunismulu, singura apta, fia sub despotismu séu in libertate, a formá Achili in tier'a Mirmidoniloru.

Din norocire, lumin'a incepe a licuri in inimele si in mintile Francesiloru.

Cu câteva septemane inainta, Dictatorulu din Bordeaux scria cerculari prefectorale, in cari Umanitatea era la totu passulu si Francia nicairi.

Astadi acelasi Gambetta dice intr'o epi

stola catra eruditulu Littré: „noi perimu prin necunoscintia istoriei natiunale.“

Ce metamorfosa!

Daca pilotii Imperiulu si ai Republicei, in locu de a fi curtesani si avocati, ar fi consulatatu la timpu bussol'a istoriei natiunale, pe care o regreta pré tardiu, ei s'ar fi convinsu cu o óra inainta, că Francia a fostu mare si tare numai atunci, candu voiá a fi Francia.

Cel multu Latinitate.

Atát'a!

Gianna d'Arc;

Enricu IV;

Richelieu;

Colbert;

Acestea sunt puncturile culminante.

Au rebuitu sute de mii de cadavre turite sub o imensa panorama de ruine, pentru ca se revenimu in agonia la etern'a massima a lui Socrate: „cunósce-te pe tine insuti!“

Francia a fostu paradisulu, dar nu si patri'a narcoticele doctrine: „omu si omu.“

Cosmopolitismulu s'a nascutu printr'o consecintia frésca in Elvetia si in Statele-Unite, precum actiunea climatologica nasce in Egiptu cium'a si locust'a.

Tentativa, 20 februarie 1871.

(Catedra pentru limbă și literatură română la gimnaziu) are a fi ocupată cât mai curând. Vineri în 26 febr. 10 martie, este pusă terminul pentru examinarea concurenților la acestu postu — prin Consistoriul din Arad.

Cu ocaziunea publicării concursului s'a admis după părerea noastră, și preste totu a Romanilor de aici, o eroré principială, adică întrebarea, că unu neromanu, chiar și deca ar cunoaște cât de bine limbă și literatură română, pôte fi admisu său ba? la acestu postu, propriamente românesc.

Ni se obtrude această întrebare astăzi, cându întielegem că între concurenți este și preotul de la biserică română din Maiere, serbu de nascere și de inimă, a cărui numire provisorie la acestu postu de jă a scandalisat totă lumea română aici la noi; ni se obtrude întrebarea cu atât mai multu, căci publiculu nostru crede a avé cauza d'ă tîené: că sanț'a sa se bucura de unu felu de protecțiune din partea diecesei noastre, căci plansorile Romanilor din Maiere n'au fostu considerate nici o dată. Si acésta este caus'a, pentru care în acestu momentu supremu caută se ni redicăm graiulu cu totă seriozitatea.

După a noastră părere, nici de cum, nu pôte fi admisu la astfelu de concursu; pentru că din principiu este contradicere între unu postu, specialu românesc, și între unu profesor neromanu, și apoi acestu precedentu ar poté se aiba urmări fôrte rele, stricătioase culturale și chiar moralei noastre naționale, și adică din următoarele cauze: 1. Precum se află între Romani fôrte multi barbati de aceia, cari în urm'a subjugării bisericei românești de ierarhi'a serbăscă de nevoia său și din caus'a dădării lor la aerulu serbesc si-au agonisat nu numai cunoștinț'a limbii, ci cunoștinț'e întinse în istori'a și literatur'a națiunii serbesci în tocmai asiă, ba încă în gradul însușit de mare se potu află între serbi barbati, mai cu sêma preoti, cari spre a-si poté sustiené panca, ce li-a dat' o ierarhi'a serbăscă din sudorea Romanilor, mai multu, spre a poté se face națiunii lor, au trebuit se se ocupe de limb'a și literatur'a română. Acesti ômeni ar poté deveni cele mai periculoase instrumente ale străinilor, adevăratu venin pentru tineretulu nostru! A 2. Noi vedem, că Romani de ai noștri, fia ei câtu de întiepleți și chiar tîenendu se de ierarhi'a serbăscă, nu se admitu în nici unu oficiu serbesc, asiă dăra nici la noi neromani de nascere nu potu fi admisi, cu atât'a mai puțin deca ei nici până acuma nu s'au arotat filoromani de felu; pentru că 3. Pe bas'a acestei admiteri, respectivulu neromanu pôte servi dreptu casu de precedentă, și mane poimane ne vom pomeni că consistoriele românești sunt pline de serbi, ba potu fi periclitat chiar scaunele episcopesci. A 4. Ar fi peccatu, ca, pre cându noi dispunem de poteri ch' ar românesci, se delaturăm pe acelea și se ne folosim de poteri străine, dubioși, și se fimu totu cu frie'a n' spate.

Aceste consideratiuni și casulu amintitu la începutu, recomandăm deosebitei îngrijiri

a Consistoriului românesc din Arad. Videant consules! — Suntemu la pragulu sinodului și — vom recomandă caus'a specialu deputatiloru noștri. —

Mai multi îngrijiti.

Bogșta-mont. în 21 fauru.

(Parastasu solenu pentru marele binefacătoriu alu națiunii noastre, Emanuelu Gozdu) s'a celebrat și la noi astăzi, ér dlu preutu Z. B. a tîenutu o cuvântare fôrte potrivită ocaziunii, apretiuindu fapt'a și binecuvântandu memori'a neuitaverului nostru barbatu, carele prin testamentulu seu a voit se dovedesca lumii că — ce i-a jacutu la inimă, — care i-a fostu celu mai dulce și intimu sentimentu alu vieții! Poporulu cu evlavie și-a insocitu insuti'a sa oftare cu a preotulu seu: „In veci pomenirea lui! —

Unu romanu aduncu pîtrunsu.

Insciiintare oficioasă. *)

Nr. 228 B.

Spre pertractarea unoru obiecte ce se sîntu de competenț'a Consistoriului plenariu, am aflatu de lipsa a defige terminu pentru sîdinti'a plenaria pe luni în 15 Martiu vechiu a. c. la care toti domni asesori consistoriali sunt pofitiți a se infacisii în resiedinti'a noastră episcopăscă.

Arad, 16 februarie 1871.

Procopiu Ivacicovicu
Episcopulu Aradului.

Dispusetiuni oficioase ale Consistoriului eparchiatu gr. or. romanu din ARADU.

I.

Cerculariu

Nr. 80. Epit. 11.

Emisu în privinț'a licidării și asecurării averileru besericesci — miscătorie și nemiscătorie, apoi a administrării și manipularii baniloru besericesci.

Din socotile besericesci arotandu-se preste totu: că averile miscătorie și nemiscătorie ale bisericei noastre, în multe comune ale eparchiei aradane, prin necorect'a și defectuôs'a manipulare, nu se află în rîndulu recerutu, și anume, că acelea nu sînt în destulu asecurate; mai departe observandu-se: că în unele locuri tuturoru său episcopii besericesci în privinț'a baniloru ce incurgu din diferite venituri, facu abuzuri spre daun'a bisericei: — dreptu aceea pentru delaturarea acestoru anomalii și abuzuri, Consistoriulu nostru diecesanu, în sîdinti'a plenaria din 15 ianuarie a. c. și în conformitate cu dispusetiunile cuprinse în cerculariulu consistorialu, emanatu sub datulu de 9 iuliu 1870. Nr. 774. Epit. 25 a dispusu următoarele:

1. Comitetele protopresviterale se insarcinîza a ordină prin tôte comunele besericesci din districtulu protopresviteralu o licidare a tuturoru averileru besericesci.

2. Spre scopulu efectuirii acestei licidării, ai nôdele protopresviterale au a emite din

*) Dni asesori s'au avisatu și în scrisu, prin concerintii dîi protopresviteri districtuali. —

sinulu lor licidatori, prevediuti cu instructiune corespunditoră, despre afacerile ce vor avé a le esecută la actulu licidării.

3. De licidatori sunt a se denumi barbati, cari posedu capacitatea receruta pentru această chiamare; apoi cari de altmîntrelea s'ar invoi a primi a supra-si această misiune onorifică, tora a face pretensiune la diurne și spese de caletoră.

4. Pentru usurarea activității licidatoriloru, cu privire la cunoștinț'a impregiurariiloru locale, la situațiunea, distanț'a și comunicațiunea comunitatiloru districtuale, — mai vertosu din privinț'a încunjiurării de spese: sinôdele protopresviterale vor împarti districtulu în dîoue, trei și mai multe cercuri particulare.

5. Pentru fiesce-care cercu este a se emite câte unu licidatoriu dintre acei barbati de încredere, — fia din cleru său din mireni, — cari se află cu locuinț'a în apropierea cerculu respectivu de licidare, și cari sunt interesati de asigurarea averileru și înaintarea folosulu bisericei noastre.

9. Sfer'a de activitate a licidatoriloru cercuali, se staveresce în următoarele:

a) Fiesce-care licidatoriu facendu comuneloru besericesci cunoscută diu'a infacisierii sale și sosindu pe acea dia acolo, va provocă comitetulu parochialu că se emita din sinulu seu doi barbati de încredere, cari au de a întreveni la actulu de licidare.

b) Epitropii besericesci sunt îndetorati, la provocarea respectivulu licidatoriu a se infacisii naintea acestuia cu tôte protocoale, socotile, obligatiunile și alte hartii referitôrie la administrarea și manipulara baniloru besericesci, avendu a dă deslucirile necesare.

c) Pe bas'a acestoru documente, licidatoriulu va pureda la efectuirea agandeloru sale, avendu a constată starea lucrulu prin unu protocolu, în care pe scurtu sunt a se insemnă cele aflate și constatate.

7. Cu privire la capitalele besericesci, împrumutate partiloru private cu interesele usuate, licidatoriloru cercuali se recomandă cea mai mare atentiune, avendu de a se convinge, ôre despre banii împrumutati află-se obligatiuni formale? posedă fiesce-care detorasu destula garanț'a reală pentru capitalulu împrumutatu? și ôre se solvescu interesele scadiute regulatu? Licidatorii vor dispune mai departe, ca pe viitoru interesele solvite după capitalele împrumutate, — se se profaca ér în capitalu; ér despre cele restante, respectivii detorasi vor estradă obligatiunea pentru o suma comasată, adică capitalulu cu interesele restante într'o suma la olaltă.

8. A constată cu deosebire, că obligatiunile detorasiloru estradate pe partea bisericei despre sumele împrumutate, sunt ele tôte asecurate prin intabulatiune ipotecaria?

9. În casu cându s'ar află sume ori câtu de mici, împrumutate lora obligatiune, seu cându obligatiunile nu ar fi după formele legale prescise, și neci intabulate: atunci licidatorii vor dispune numai decātu, ca respectivii detorasi se fia constrinsi a dă obligatiuni prescise și sigure, pe langa destula garanț'a.

10. Astfelu de obligatiuni prin respectivulu comitetu parochialu sunt de a se intabulă pe averea detorasiloru pre spesele acelorasi, fora îngreuiarea bisericei.

Cu această ocaziune și în legatura cu cele espuse, senatulu consistorialu epitropescu a aflatu de necesariu a provocă sinôdele și comitetele protopresviterale, ca licidatoriloru emisi se li recomandă: că cu ocaziunea licidării averileru besericesci se provôce și în numele consistoriulu nostru diecesanu se li puna în strînsa detorinț'a sinôdeloru, comiteteloru și epitropieloru parochiali următoarele de cînosura și spre strînsa acomodare:

11. Tôte tacsele incurse de la crestini la casuri de môté, adică: pentru clopote, prapori și rapidi, precum și cele după cununii, sunt a se manipulă și portă în socôta asiă, după cum se vor află în matriculele reposatiloru și cununatiloru; éra

12. În cîntă din partea vre unu crestinu la timpulu seu nu se vor solvi tacsele recerute, epitropi'a parochială are de a portă evidentia despre acelea, va se dica, a insemnă tôte tacsele nesolvite ca restanț'e într'o consemnare separată, carea va fi de a se alatură langa socôta, ca asiă pretensiunile de această categoria a le bisericei se pôte fi pururi evidenti.

13. Despre tôte asemene pretensiuni epitropi'a parochială se cêra de la respectivii restanțarii (detorasi) recunoștinț'a în scrisu, prin care densii se deobliga pe unu terminu defiptu, a solvi sum'a restanț'a pentru tacsele amintite în punctulu precedentu.

15. Veniturile din tacsele usuate, adică: cele pentru vendierea scauneloru besericesci, pentru aren'ă pamentulu bisericei și a ierbii din morminti, se fia induse corect și administrate punctualu la epitropi'a parochială.

15. Nu altu cum licidatoriulu respectivu va dă comitetulu și epitropiei parochiale, corespunditoră inviatune: ca pe viitoru fora încuviinț'area sinodulu parochialu și aprobarea consistoriulu, afara de spesele ordinare usuate, nici o „erogatiune extraordînară“ se nu se face, și ca:

16. Despre tôte erogatiunile facute prin epitropi'a parochiale, — se se produca cîuitele și documentele referitôrie și necesare, — cari vor fi a se alatură la socôta anuală.

17. Pe langa această instructiune comitetele protopresviterale vor nisui a încredinț'a pre licidatori, ca îndata ce li va permite tempulu și impregiurările se puredă la efectuirea agandeloru mai susu indicate; avendu cu acea ocaziune a scontră și casele besericesci, și a se convinge despre corect'a și fidel'ă manipulare a baniloru din partea epitropiloru besericesci.

18. Despre rezultatulu acelor'a, respectivii licidatori vor face raportu oficiosu comitetulu protopresviteralu, pe langa alaturarea protocolulu amintitu sub punctulu 6 lit. e. a instructiunii espuse, — care prin protopresviterulu concerninte este de a se subterne la tempulu seu consistoriulu diecesanu pentru dispusetiuni ulterioare.

Acăsta dispusetiune, a consistoriulu nostru diecesanu P. on. DTA o vei comunică

Acolo unde naționalitatea nu există, tôte națiunile fiindu cossute într'o peticaria de patriu, este absurdu a cere naționalismu.

Contrabandistii înse n'au voit se observe absurditatea și mai flagrantă de a nu-lu vedé acolo, unde naționalitatea constituă unu adevăru geometricu.

Elvetia și Statele-Unite sunt fruntea civilizațiunii!

Asia striga admiratori „Parisulu în America.“

Natural'a conclusiune a acestei premise este:

Civilizați-ve ca cei de la Zürich și de la Washington.

Ejilogulu:

Cosmopolitismu!

Se judecăm unu momentu.

Fora naționalismu, progresulu pôte ajunge la apogeu, dar numai progresulu materialu, progresulu brutu, progresulu vitei.

E sublîmă în această privinț'a parabol'a biblică a turnulu d la Babilonu.

Ômenii s'ar fi urcatu în ceru, deca speriat'a Divinitate nu se grabiă a amestecă tôte

limbele producendu în lumea primordială unu felu de Elvetia seu de Statele-Unite.

Naționalismulu este o condițiune essentială a tuturoru creațiiloru mari în sfer'a ideii.

Ceea-ce 'i originalitatea pentru unu individ, este naționalitatea pentru unu poporu.

Redus'a caracterulu generalu de bipede umanu, noi ne invertim exclusivamente în preocupatiunea curatu zoologică de a satisface materia prin materia: se traimu bine, se mancăm bine, se ne îmbracăm bine, se ne miscăm bine, tôte bine în simțulu vulgaru alu cuventulu.

O furmică perfecționată!

Arotati-mi în Statele-Unite și în Elvetia unu Bacon, unu Shakespeare, unu Gibbon, unu Leibnitz, unu Gôethe, unu Niebuhr, unu Corneille, unu Molière, unu Descartes, unu Montesquieu, unu Dante, Ariosto, Pêtrarca, Vice, unu mare pictoru, unu mare sculptoru, unu gigantu în sciinț'a, în arte seu în inspirațiune, în fine unu adevăratu omu, căci materi'a este a animalulu și numai omulu 'i apartiene geniulu!

În locu de acestia, cosmopolitismulu ni

oferă cêsornice de la Geneva și drumurile de feru cu cai!

„Civilizațiunea americană, — dice celebrulu economistu italianu Boccardo, — este unu corpu cu membri de oriasu și cu unu capusioru de copilu. Nervôsă și potinti sunt bratiile; seraca și angustă e mîntea. Ciudatu lucru! Într'unu secolu întregu de cea mai liberă și cea mai prosperă vîetă, Statele-Unite nu ni-au datu încă nici o filosofie în proporțiune cu marimea și înportanț'a loru politica. Elementele materiale de civilizațiune sunt gramădite în culme, dar nu ajungu multe din elemente morale. . .“

Acăsta rigurôsă constatare, pe care o face francamente tocmai unu autoru cosmopolitu fora se-i întielega elu însusi greutatea, se apli-

*) Storia del commercio, §. 253: „La civiltă americană è come un corpu che presenta membra da gigante con una testa de bambino. Nerbutu e potenti sono le braccie che fanno; povera ed angustă l'intelligenza che medita e pensa. Mirabil a dirsi! In un secolu di prospera e liberissima vitagli Stati Uniti non hanno ancor dato né una letteratura, né una filosofia nazionale proporzionata alla loro gran dezza ed importanza politica. Gli elementi materiali della civiltă vi sono tutti e in eminente grado; mancano molti degli elementi morali. . .“

ca cu atât mai multu contra obscurele cantône svitiereze.

Este réversulu medaliei. . .

Republice ca Statele-Unite și Elvetia au fostu și în Grecia antică, dar Grecia antică a propusu totusi pe Platonu, pe Aristotele, pe Tucicide, pe Omeru, pe Anacreonu, pe Fidia, pe Apelle. . .

De ce?

Éră o naționalitate.

Astfelu de republice se imiteze la noi acci ce confunda cosmopolitismulu cu ideia republicană.

Seu mai bine se nu imiteze pe nimeni: fia Romani și numai Romani! . . .

Am începutu prin imagini triste: Sedanu și Parisu.

Voiu încheis, Domniloru, printr'o perspectivă de speranț'a.

Capital'a Italică se muta la Roma.

Latinitatea n'a peritu.

Traiésca Romanismulu!

Hasdeu.

cu tóte sínódele si comitetele parohiale din submanuatu tractu, éra licidatoriloru emitiendi li vei inmaná o copia a ordinatiunei presinte din caré in alaturare sub ./ Ti se tramitu mai multe esemplare tiparite.

In fine P. on. Dta esci provocatu despre curentarea acestei dispușetuni cátu mai curendu, éra despre emiterea licidatoriloru cestiuati, la tempulu seu a reportá.

Datu in siedint'a consistoriala, tienuta in Aradu 4 februaru 1871.

Procopiu Ivacicovicu, m. p.
Episcopulu Aradului.

II.

Cerculariu referitoriu la asigurarea edificioru bisericesci, parohiale si scolarie in contra focului.

(catra toti dnii protopresvit. si administratori.)
Nr. 166 — Epit. 44.

Intemplandu-se unu focu in comun'a Comiatu, protopresviteratulu Lipovei, — a dearsu cu totulu si edificiu scólei gr. or. confesionale de acolo, fora a fi fostu asiguratu in contr'a eventualitatei focului, prin ce amintitei comune bisericesci s'a causatu o dauna mare, in cátu din lips'a medióceloru materiale, nu este in stare a-si redicá altu edificiu nou pentru scóla; éra déca dearsulu edificiu ar' fi fostu asiguratu, comun'a bisericésca ar capatá o deaunare corespundiatória valóri edificiuului dearsu.

Deci pentru prevenirea astuféiu de evenimente, — din incidentulu mai susu amintitei intemplari, consistoriulu nostru diecesanu, in siedint'a sa plenara diu 15 ian. a. c. a dispusu: a se pune in detorint'a tuturor comuneloru bisericesci, ca edificiole bisericeloru, scóleloru si ale caseloru parohiale aflatórie in comuna se le asigureze la atare societate de asiguratiune, de bunu renume si cu destula garantia pentru desdaunare, recomandandu-se comuneloru bisericesci: „Societatea de asiguratiune reciproca „Transilvania“ din Sibiuu,“

Competintiele premieloru obveninde pentru sum'a asigurata, — comitetele parohiale le vor solvi din veniturile ordinare bisericesci, despre care la finea anului vor avé se-si dee séma naintea sinodulu parohialu.

Acésta dispușetiune spre acire si acomodare este a se comunicá respectiveloru sínóde si comitete parohiale din submanuatu tractu; avendu PT'a a supraveghia, ca dupa impregiurari in totu loculu se se efeptuésca.

Datu in siedint'a consistoriala, tienuta in Aradu 4 fauru 1871.

Procopiu Ivacicovicu,
epulu Aradului.

III.

Cerculariu

Nr. 1256. B. 1871.

despre introducerea competintieloru timbrale, in cause divortiale, catra toti protopresviterii.

Inaltulu Ministeriu r. u. de cultu si instructiune publica prin intimatulu dto. 5 dec. 1870, relativu la §-lu 19 alu art. de lege XXIII. din anulu 1868, dupa care in procesele divortiale esibitele si sententiele aduse, — fora de privire si diferentia la judecator'a, naintea careia s'au inceputu si pertractatu acele procese — in asemenea mesura sunt obligate la competintie, — la recercarea Inaltulu Ministeriu r. u. de finantie dto. 19 octob. 1870. Nr. 46427. in intielesulu §-lui 80, art. XXI. d. 1868, a binevoitu a dispune: ca despre tóte esibitele si sententiele supuse timbrului, care au obvenitu in sfer'a de competintia a consistorieloru de la pasirea in viétia a articulu de lege, séu nici decátu, si numai defectuosu sunt provédute cu timbru, respective nu au fostu comunicate cu directiunea finantiara séu cu oficiulu de contributiune pentru croirea competintiei, — facendu-se unu conspectu, in care se se espuna meritulu si numerulu esibitulu si alu sentintiei, nu altcumu caracterulu si locuint'a partii respective, acéla pentru trecutulu se se transpuna la directiunea de finant. cercuala, éra pentru viitoriu se se observeze dispușetiunea legei cu punctualitate, si deosebi copiele sentintieloru se se tramita oficiulu concerninto de contributiune. —

Aceste DTA nu vei intardiá de o parte a le aduce in protopresviteratulu submanuatu la cunoscentia publica si a dispune inducerea loru in protocolulu cercularieloru, éra de a alta parte, ca mai vertosu din partea scaunulu pro-

topresviteralu, carele pentru causele susatíne e forulu de prim'a instantia, se se observeze cu acuratétia.

Aradu, 3 decembre 1870.

Procopiu Ivacicovicu, m. p.
Episcopulu Aradului.

IV.

Ordinatiune episcopésca

Nr. 59 presid.

catra protopresviteri, prin carea se convóca Sinodulu eparchialu.

Cu privire la §§. 89 si 90 ai Statutulu organicu, cu acést'a convocámu sinodulu anulu alu eparchiei nóstre aradane la resiedint'a nóstra episcopésca in Aradu pe dominec'a Tomei a. c. carea cade in 4 aprilu vechiu.

Domnii deputati din tóte cercurile electorali sunt pofiti a se infacisá de timpuriu la acestu sinodu, pregatiti pentru o remanere de mai multe dile in agendele sinodali.

Pentru diurne si spesele de calatoriá se vor dispune cele necesarie in sinodu.

P. on. Ta esti insarcinatu a aduce acést'a la cunoscentia publica in tractulu submanuatu, mai alesu pentru scirea si acomodarea deputatiloru sinodali.

Aradu, 16 februaru 1871.

Procopiu Ivacicovicu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Varietati.

= In Babsia, cott. Temisiului, la serbatórea de 9 fauru, adeca in sambet'a St. Teodoru, dupa finea liturgiei, s'a celebratu „parastasu“ solenu pentru marele mecenate nationalu EMANUILU GOZSDU, asistandu la acestu parastasu multime de crestini evlaviosi, de pe a caror'a facie, candu a rostitu parintele preotu Demetriu Morariu unele trasuri din viétia repositulu, si mai cu séma la desfasurarea ultimulu faptu maretu, se potea ceti cea mai profunda admirare si multiamita. Parastasulu s'au finitu cu indatinat'a coliva, cátu se póte de bine infrumsetiata si cu „in veci amintirea lui.“ — D. Miculu, docinte.

= (Publicatiune of.) La Consistoriulu aradani, in 26 fauru v. se va tiené naintea comisiunei emise de senatulu scolaru *essamenulu de calificatiune*, conformu §-lui 122 din Stat. org. cu preparandi absoluti, cari pre calea protopresviterale de timpuriu au fostu avisati despre acést'a.

= (Alegere de notariu fora concursu.) Dupa o informatiune particulara, in opidulu „Cianadu-serb.“ din comit. Torontalului, *mercurea viétoria*, adeca in 15 martiu n. are se se face alegere de notariu, devenindu acelu postu vacante prin trecerea notariulu de pan' aci la Valcani. Maioritatea poporatiunei in Cianadulu-serb. este romana, si cea mai imperiósa trebuintia ar fi ca postul notariulu se se implinésca ér cu unu romanu, si inca cu unulu dintre cei mai buni barbati ai nostri d'asta categoria si specialitate, firesce carele ar scó si serbesce si nemtiesce, fiindu comun'a mestecata. Dar — dnii dispunetori — nici nu deschisera concursu publicu, ci ambla a pacali poporulu, ér poporulu nostru, dorere, n'are destula energia d'a resiste si a nu se dá pacalitu ci a cere concursu si apoi a-si impreună tóte poterile si a alege dupa inim'a si convingerea sa. Atragemu atentiunea barbatiloru nostri aspiratori la atare postu si calificati pentru acéla. —

Pentru nefericitii francesi.

Din comun'a Cebza (cottulu Torontalu) prin dlu parochu Ales. Bugarinu ni s'a tramisu o suma de 14 fl. v. a. la carea au contribuitu:

Ales. Bugarinu, par. 1 fl. 20 cr; Tr. Tania, jude com. J. Mustetiu, econ. si G. Paulovicu, econ. câte 1 fl; Nic. Lungu, inv. Tr. Joanovicu, neg. P. Mustetiu, econ. Sim. Hegesiu, Str. Chiriciu, G. Olariu, si M. Tomergia, toti econ. câte 50 cr; Ach. Olariu, epit. Sim. Chiriciu j. ur. com. P. Hegesiu, Avr. Olariu, P. Ogodescu P. Tarasuiu, J. Marincu si Sim. Tretta, toti econ. câte 40 cr; Nic. Hegesiu, ec. Sim. Tretta micu, econ. Sam. Hertzberger, birtariu Sal. Engel neg. si Sam. Rosenfeld, neg. câte 30 cr; J. Mustetiu, prep. abs. Gavr. Mustetiu, econ. Stef. Dumitru, P. Ogodescu, Il. Gadianu, P. Mirga, Marcu Mustetiu, toti econ. câte 20 cr; V. Chiriciu si P. Hegesiu, ambi econ. câte 10 cr. —

Din comun'a Misca (cottulu Aradu) prin

dlu inv. Teod. Vladu ni s'a tramisu o suma de 10 fl. 60 cr. v. a. la carea au contribuitu:

Georgiu Varga, not. com. 2 fl; Dn'a Maria Varga, Teod. Vladu, inv. J. Vladu, econ. Nic. Imbre, econ. si P. Ciupe, econ. câte 1 fl; J. Popu, adj. not. 60 cr; P. Guiu, tut. orf. 50 cr; Teod. Albu si G. Vladu, ambi econ. câte 25 cr; J. Motiu, Nic. Blidariu, M. Fildanu, G. Motiu, P. Albu, J. Netede, Teod. Parasca, T. Barbura si Mitru Gulesiu, toti econ. câte 20 cr; T. Imbre si Nic. Barbura, ambi economi câte 10 cr. —

Din comun'a Macea (cottulu Aradului) prin dlu cand. de adv. A Moise Curtutiu de Cultoru ni s'a tramisu o suma de 5 fl. 50 cr. v. a. la carea au contribuitu:

N. Petrila 1 fl; Dn'a Maria Petrila, Dsiórele Ana, Ersila si Maria Petrila, Dn'a Julia Curtutiu de Cultoru si Filem. Curtutiu de Cultoru, toti câte 50 cr; Pav. Curtutiu de Cultoru 30 cr; J. Petrila, Cicero Petru Curtutiu de Cultóru, Pav. Crisianu de Cultoru si Pav. Angelina, câte 20 cr.; Em. Petrila, G. Cazanu, Eva Curtutiu de Cultoru si Lena Angelinu, câte 10 cr. —

Comunitatea Tivaniulu-mare, (cottulu Carasiului, *pururea zelósa*, ni tramisa o suma de 57 fl. economisata de la mai multe petreceri ce se tienura in carnevalulu trecutulu.

Aceste mai susu aretate colecte facu impreuna o suma de 87 fl. 10 cr. carea adandu-se celei aretate in nrulu precedentu de 671 fl. 60 cr. se urca sum'a totale la 758 fl. 70 cr. v. a.

AVISUI

Fiindu cá pacea s'a incheiatu si ostirile nemtiesci au inceputu a se retrage de pre pamentulu Francei, ér prisionerii francesi incepu a se returná in patri'a loru, din care consideratiune foile câte au adunatu pan' aci ajutória pe séma nefericitiloru francesi, dechiarara cá pana'n 14 dile vor incheidá colectele; venimú deci a anunciá si noi onorabilulu nostru Publicu, cá unde s'au mai adunatu bani spre acestu scopu, si nu ni s'au tramisu inca, se se grabésca tramiterea, cáci cu d'a de 15/27 martiu, ni-am propusu a incheidá si noi acésta rubrica.

Redactiunea.

Concursu

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu romanu in comun'a Mramorak, cerculu Companiei Deliblatu in confiniulu milit. banaticu. Emolumentele sunt: Salariu anualu 126 fl. in bani gata, 20 meti de gráu, 12 meti de cucuradiu, 3 orgii de lemne de focu, 3 orgii de paie de gráu, o gradina de 800 stengeni □ pentru legume si cortelu naturalu in edificiuulu scólei.

Doritorii d'a ocupá acestu postu, au a substerne pana in 20 Martiu la Compania Deliblatu recursurile loru provédute cu testimonia despre calificatiunea de invetiatoriu, testimonia de moralitate si despre absolvirea cursulu pedagogicu in Aradu. In recursu este a se pune etatea recurintelui, a dovedí cumca este perfectu in cantarile bisericesci atátu in limb'a romanésca cátu si serbésca.

Deliblatu in 26 fauru 1871.

1-2 Radivojevic, m. p.
Sptninta.

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scóla confesionala gr. or. acum de nou infintiatu in Comuna Secaciu, comitatulu Bihorului, protopresviteratulu Beliului, se publica concursu para la 20 martiu st. v. Emolumentele dupa contractulu incheiatu sunt: in bani 40 fl. v. a. 10 chibele de bucate, diumetate gráu; 6 stangeni de lemne, 2 mesuri de mazere, 6 lb. de lumini de seu, si 40 portiu de fenu, — telechiulu scóli de 1 mesura de semantura si 2 holde de pamentu aratoriu.

2. Asiderea pentru vacant'a statiune invetiatoresca din Coroiu se publica concursu pana la 20 martiu st. v. cu urmatóriele emoluminte: 40 fl. v.; 8 chibele de bucate, diumetate gráu; 5½ maji de fenu, 6 stangeni de lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, pana la terminulu aretatu, se si substerna recursurile in intielesulu statutulu organicu, comitetulu parochialu, — avendu a indreptá actele catra subscrisulu ic T. Carandú.

T. Carandú, 16 fauru 1871.

1-3 Iosifu Marchisiu, m. p.
protopresv. Beliului.

Anunciu.

Subscrisii au onóre a face cunoscutu cumca intr'o conclucrare de unu asemene scopu si interesu d'a poté servi publiculu romanu din partile Versietulu au deschisu cancelaria advocatuala in Versietiu, *Strat'a Resiedintiei* Nr. 1602, in vecinatate imediata cu otelulu „Jalovetzky;“ se recomanda spre implinirea tuturor afaceriloru ce tragu in sfer'a judecatorésca.

Versietiu, in 25 fauru 1871.

Dionisiu Cadariu, advocatu.
Joanu Siepetianu, candidatu de advocatura.

PUBLICACIUNE.

In urmarea decisiunei venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu din 28 ianuaru a. c. nr. 29, se pune la licitatiune publica sesiunea de la parochia redusa din comun'a Soceni. Sesiunea consta din 30 jugere catastrale de pamentu parte de aratura, parte de fenatie. Se dá in arenda folosirea pe unu timpu de patru ani; diu'a de licitatiune va fi 21/9 martie a. c. in comun'a Soceni, de deminétia la cancelari'a comitetulu parochialu de acolo.

Deci toti cari ar dori a se folosi de arenda amintitei sesiuni, se se presentidie la diu'a insemnata in Soceni. Conditiiunile de licitatiune se potú vedé la comitetulu parochialu de acolo si la subscrisulu in Mutniculu-mare.

Joanu Stefanovicu m. p.
asessoru senatulu epitropescu alu Consistoriulu.

2-3

Concursu

Pentru postulu de capelanu, langa parochulu din comun'a gr. or. Ciuta in graniti'a militara, protopresbiteratulu Caransebesulu, cu dotatiunea anualu de 100 fl. a. dupa contractu, sesiunea parochiala completa si cuartiru liberu in cas'a parochiala cu gradina de legume.

Concurentii au se adreseze petitiunile loru comitetulu parochialu pana la 9 martiu vechiu a. c. instruate cu documinte originale despre calificatiune si moralitate, intre cari neamintitu are se fia: Estrasulu de botezu, testimoniulu despre absolvirea claseloru gimnasiali si a sciintieloru teologice, celu de calificatiune de la ven. Consistoriu, si despre petrecerea si aplicarea dupa absolvirea studiilor.

Ciuta, in 16 fauru 1871.

Comitetulu parochialu, in contielegere cu dom. protopresbiterulu loculu.

2-3

Concursu

Pentru ocuparea unei parochii din Ususeu, protopresviteratulu Lipovei, cottulu Temisiului. Emolumentele sunt:

Un'a sesiune de pamentu; de la 166 case birulu si stol'a indatinata.

Doritorii de a dobandi acésta parochia sunt avisati a si tramite recursurile provédute cu documintele prescrite, catra acestu oficiu protopopescu la Lipova pana in 12 martiu vechiu 1871.

In contielegere cu Comitétulu parochialu din Ususeu.

Lipova, 12 fauru 1871.

Joane Tieranu, m. p.
protop. Lipovei.

2-3

Concursu

Pentru ocuparea parochie vacante din comun'a bisericésca gr. or. Ineu (Kis-Jenö) in protopopiatulu Pestesulu, cottulu Biharului, se esurie concursu in terminu de patru septemani de la prim'a publicare in „Albina.“

Emolumentele parochiali sunt: o sesiune de pamentu estravilanu, venitele stolari si prestatiunea anualu (birulu lepticalu) de la 150 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a tramite supliceloru in terminulu espusu catra subsemnatulu protopresbiteru in M. Telega, adredate comitetulu parochialu din Ineu si provédute cu documintele de calificatiune pentru o parochia de clas'a prima.

Datu in Ineu (Kis-Jenö) 10 fauru 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dnulu

J. Fassie m. p.
protopopu.

3-3

Concursu

In comun'a Moderatu, comitatulu Aradului, protopresbiteratulu Siriei (Világos), langa parochulu Ambrosii Montia se postescu unu capelanu pe langa a trei'a parte din totu venitul parochialu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt a. c. st. vechiu, catra oficiulu protopresbiteralu din Siria (Világos). Moderatu in 13 fauru 1871.

Comitetulu parochialu.

Cu sciroa mea:

Nicolau Beldea, mp.

Administ. protopresviteralu.

3-3